

Rapport angående samråd om skogsbruksåtgärder
RAÄ-nr 57:1,
del av fastighet Rensbyn 1:19 vika socken, Falu kommun,
Dalarna

 **Dalarnas
museum**

Greger Bennström

Inledning

Weda skog AB inkom till länsstyrelsen med en avverkningsanmälan inom ett skifte som berörde en fornlämning i form av ett gravröse, RAÄ 57:1 i Vika socken. Den enskilda fornlämningen och hela fornlämningsmiljön på Fornäs udd har ett synnerligen högt vetenskapligt och pedagogiskt värde. Samtidigt var det oklart om det kunde finnas ytterligare fornlämningar dolda under mark. Länsstyrelsen bedömde därför att det krävdes specialkompetens för att styra avverkningen så att fornlämningar inte kom till skada. Det var speciellt ett område längst ut mot udden som av länsstyrelsen bedömdes som riskområde.

Syfte

Samrådet mellan arkeolog, skogsentreprenör och markägare hade som syfte att undvika skador på fornlämningar och bevara fornlämningsmiljön.

Samrådets gång

För att undvika skador på befintliga lämningar deltog Dalarnas museum i planeringen av hur avverkningen skulle gå till. Greger Bennström och Maria Lannerbro Norell, Dalarnas museum, gjorde tillsammans med Per-Anders Ingebro, Skogsstyrelsen, en första rekognosering av området 20/6 2013. Vid rekognoseringen kostaterades att det fanns stora brister i den avverkningsanmälan som inkommit. Flera övriga kulturhistoriska lämningar och en stig fanns t.ex. inte upptagna som skyddsvärda objekt. Alla tre ansåg att avverkning inte kunde ske sommartid utan att skada de lämningar som fanns inom avverkningsområdet. Det bästa vore att avverka vintertid på ordentligt tjälad mark med ett rejält snötäcke. Det framkom också att det var viktigt att länsstyrelsen tydligt definierade vad som menades med skador innan avverkningen påbörjades.

Den 7 juli 2013 hölls ett planeringsmöte på platsen för avverkningen. Närvarande var Fredrik Sandberg, Länsstyrelsen, Per-Anders Ingebro, Skogsstyrelsen, Greger Bennström, Dalarnas museum, Lars Matsson, Weda skog och Clas-Göran Pershagen, markägare. Efter en stunds diskussioner beslutade markägaren att undan ta en bredare zon mot norra stranden från avverkning. Länsstyrelsen beslutade att avverkning kunde ske på torr sommarmark under augusti – september. För att minimera risken för körskador och kompaktering skulle körvägar planeras tillsammans med en arkeolog från Dalarnas museum. Körning skulle huvudsakligen ske i befintligt körspår. Synliga lämningar samt stigen från vändplanen och ut på udden fick inte skadas eller täckas över.

Matsson, Bennström och aktuell maskinförare träffades för planering av avverkningen den 12 september 2013. Tillsammans snitslades körvägarna ut och områden där ingen körning fick ske bandades av. Diskussioner fördes hur maskinföraren skulle köra och lägga de fällda träden för att undvika skador. Det

bestämdes också att det skulle läggas en risbädd där skördare och skotare skulle köra inom riskområdet och att risbädden sedan skulle ligga kvar. Detta för att minimera skador i form av upprivet marktäcke, hjulspår och kompaktering.

Resultat

Den 18 september gjorde Bennström och Agneta Jonsson, länsstyrelsen, en tillsyn av avverkningen. Det kunde konstateras att avverkningen hade skett som planerat. Inga skador hade uppstått inom riskområdet. Man hade inte kört utanför de planerade vägarna. Det kunde inte heller upptäckas några nya lämningar som tidigare varit dolda under mark. Utanför riskområdet låg fortfarande ris och en del timmer kvar men det verkade som om stigen och de övriga kulturhistoriska lämningarna hade klarat sig utan skador. Maskinförarna uppmanades att ta bort några större lövträd som lämnats på en kolbotten och en kojgrund.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer:	431-9576-2013
Länsstyrelsens yttrande:	2013-06-19
Socken:	Vika
Fornlämning, raä nr:	57:1
Fastighet:	Rensbyn 1:19
DM diarienummer:	85/13
Arkeologisk personal:	Greger Bennström

Dokumentationsmaterialet förvaras på Dalarnas museum. Inga fynd tillvaratogs.